

УДК 007:304:004.738.5:174

DOI 10.32461/2409-9805.2.2025.350078

Цитування:

Ткаченко Н. В. Етичні стандарти у сфері інформаційних комунікацій: нові тенденції та практичні підходи. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2025. № 2. С. 48–54.

Tkachenko N. (2025). Ethical Standards in the Field of Information Communications: New Trends and Practical Approaches. *Library Science. Record Studies. Informology*, 2, 48–54 [in Ukrainian].

Ткаченко Наталія Вячеславівна,
докторка філософії з інформаційної,
бібліотечної та архівної справи,
доцентка кафедри артменеджменту
та інформаційних технологій
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0003-4643-5299>
n.boiko@dakkkim.edu.ua

ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ: НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ

Мета роботи полягає в науковому аналізі сучасних етичних стандартів у сфері інформаційних комунікацій та визначенні основних тенденцій їх трансформації в умовах цифровізації суспільства. **Методологія дослідження** ґрунтується на застосуванні системного, структурно-функціонального та порівняльно-правового підходів, а також методів аналізу й синтезу, узагальнення та контент-аналізу міжнародних і національних нормативно-правових актів, зокрема Загального регламенту про захист даних (GDPR), законодавства України у сфері інформації та захисту персональних даних, рекомендацій міжнародних професійних організацій. **Наукова новизна** статті полягає в уточненні змісту понять інформаційної комунікації, цифрової та корпоративної етики в контексті цифрового середовища, а також у комплексному висвітленні етичних викликів, пов'язаних із достовірністю інформації, конфіденційністю, персональною та інституційною відповідальністю, модерацією цифрового контенту й використанням технологій штучного інтелекту. Обґрунтовано значення електронної культури як складової професійної етики бібліотечних, архівних та інформаційних установ. **Висновки.** Сучасні етичні стандарти інформаційних комунікацій формуються під впливом цифрових трансформацій і потребують системного нормативного та інституційного закріплення. Ефективне функціонування інформаційної сфери можливе лише за умови поєднання правового регулювання, професійної відповідальності та внутрішніх етичних механізмів організацій. Формування сталої електронної та корпоративної культури сприяє мінімізації інформаційних ризиків, забезпеченню захисту персональних даних, підвищенню рівня довіри до інформаційних установ і створенню безпечного, прогнозованого та людиноорієнтованого інформаційного середовища в умовах цифрового суспільства.

Ключові слова: інформаційні комунікації, цифрова етика, захист персональних даних, GDPR, електронна культура.

Tkachenko Nataliia,
PhD in Information, Library, and Archival Studies, Associate Professor,
Department of Art Management and Information Technologies,
National Academy of Culture and Arts Management\

ETHICAL STANDARDS IN THE FIELD OF INFORMATION COMMUNICATIONS: NEW TRENDS AND PRACTICAL APPROACHES

The purpose of the article is to provide a scholarly analysis of contemporary ethical standards in the field of information communications and to identify the main trends in their transformation under conditions of digitalisation. **Methodology** is based on the application of systemic, structural-functional, and comparative legal approaches, as well as methods of analysis and synthesis, generalisation, and content analysis of international and national legal acts, including the General Data Protection Regulation (GDPR), Ukrainian legislation on information and personal data protection, and guidelines issued by international professional organisations. **Scientific novelty** lies in clarifying the conceptual framework of information communication,

*digital ethics, and corporate ethics within the digital environment, as well as in providing a comprehensive examination of ethical challenges related to information accuracy, confidentiality, personal and institutional responsibility, digital content moderation, and the use of artificial intelligence technologies. The significance of electronic culture as an integral component of professional ethics in library, archival, and information institutions is substantiated. **Conclusions.** Ethical standards in information communications are shaped by digital transformations and require consistent normative and institutional consolidation. The effective functioning of the information sphere is possible only through the integration of legal regulation, professional responsibility, and internal ethical mechanisms of organisations. The development of a sustainable electronic and corporate culture contributes to minimising information risks, ensuring personal data protection, increasing trust in information institutions, and creating a safe, predictable, and human-centred information environment in the context of a digital society.*

Keywords: *information communications, digital ethics, personal data protection, GDPR, electronic culture.*

Актуальність дослідження зумовлена інтенсивним розвитком інформаційного суспільства, формування якого розпочалося ще наприкінці ХХ століття та триває до сьогодні. На сучасному етапі ці процеси значно прискорюються під впливом новітніх цифрових технологій, що зумовлює перехід від інформаційного до цифрового суспільства. Цифровізація охоплює всі сфери життєдіяльності – від освітнього та культурного секторів до управлінських, комунікаційних і сервісних процесів. За цих умов зростає роль електронних комунікацій, дистанційної взаємодії та онлайн-сервісів, що формують нові моделі поведінки та спілкування між учасниками інформаційного простору.

Поширення віртуальних комунікацій, перехід до онлайн-зустрічей, дистанційне обслуговування користувачів, застосування систем електронного документообігу та цифрових платформ ставлять перед суспільством нові вимоги щодо дотримання професійної та корпоративної етики. Традиційні етичні норми, які формувалися в умовах переважно офлайн-спілкування, виявляються недостатніми або потребують суттєвого переосмислення. Виникають нові виклики, пов'язані з конфіденційністю персональних даних, достовірністю інформації, відповідальністю за цифрову взаємодію, коректністю онлайн-комунікацій, а також з дотриманням авторського права у цифровому середовищі.

У контексті діяльності бібліотечно-інформаційних, видавничих та інших культурно-комунікаційних установ питання формування та впровадження етичних стандартів набуває особливого значення. Фахівці цих галузей не лише працюють із інформацією, а й виступають посередниками між користувачами та інформаційними ресурсами, що вимагає підвищеного рівня відповідальності, професійної культури та дотримання норм етичної взаємодії.

Отже, необхідність наукового осмислення сучасних етичних стандартів у сфері інформаційних комунікацій, з урахуванням нових технологічних умов і цифрових практик, зумовлює актуальність дослідження та визначає його практичне

значення для наукової спільноти й фахових установ.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання етики інформаційних комунікацій розглядаються у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників М. Кириченко [5; 6], Ю. Палеха [10; 11], Г. Салата [18], О. Головка [2], Н. Пахота [7–9], які вивчають інформаційне суспільство, цифрові трансформації, професійну етику, комунікаційні ризики та правове регулювання інформаційної діяльності. Значний вплив на формування етичних норм мають міжнародні документи – GDPR [4], рекомендації IFLA [19], принципи OECD [20], Глобальний договір ООН [22] – які визначають межі конфіденційності, недискримінації, відповідальності та прозорості в сфері роботи з інформацією. Водночас у наукових публікаціях недостатньо досліджені питання електронної корпоративної культури, етики цифрової взаємодії, використання штучного інтелекту у створенні контенту, а також особливості етичної поведінки в бібліотечно-інформаційних та архівних установах в умовах цифрового середовища. Саме ці невирішені аспекти визначають необхідність подальшого дослідження.

Мета дослідження полягає в науковому аналізі сучасних етичних стандартів у сфері інформаційних комунікацій та визначенні основних тенденцій їх трансформації в умовах цифровізації суспільства. Завданнями дослідження є: уточнення концептуального апарату; виявлення специфічних етичних проблем, зумовлених появою цифрових технологій та штучного інтелекту; аналіз нормативно-правових актів України та міжнародних документів у сфері етики й захисту даних; а також обґрунтування практичних підходів до формування електронної та корпоративної етичної культури в інформаційних установах.

Виклад основного матеріалу. Для обґрунтованого аналізу етичних стандартів у сфері інформаційних комунікацій важливим є уточнення базових понять, які визначають структуру та особливості інформаційної взаємодії у сучасному середовищі. Незважаючи на відсутність усталених офіційних дефініцій для окремих термінів, їх

зміст може бути конкретизований на основі чинного законодавства, практики застосування та наукових підходів.

У законодавстві закріплене визначення електронної комунікації (телекомунікації, електрозв'язку), під якою розуміють «передавання та / або приймання інформації незалежно від її типу або виду у вигляді електромагнітних сигналів за допомогою технічних засобів електронних комунікацій» [15]. Це визначення формує технічну основу сучасних інформаційних процесів та створює передумови для подальшого осмислення змістових аспектів комунікації.

У межах цього технологічного середовища функціонує ширше за змістом поняття інформаційного зв'язку, яке охоплює взаємодію між джерелом інформації, каналом зв'язку та споживачем інформації [15]. Цей процес включає передачу, прийом та обробку відомостей, що дозволяє розуміти інформаційний зв'язок не лише як технічну операцію, а як структуровану систему обігу інформації між учасниками.

Смисловий, змістовий аспект взаємодії розкривається через поняття інформаційної комунікації, яку доцільно трактувати як цілеспрямований процес обміну повідомленнями між джерелом та споживачем через певний канал зв'язку. На відміну від інформаційного зв'язку, інформаційна комунікація наголошує на розумінні й інтерпретації змісту повідомлень, тобто на тій частині комунікаційного процесу, де формується смисловий результат.

Оскільки інформаційні комунікації реалізуються в умовах професійної діяльності, вагоме значення мають етичні категорії, що визначають поведінку фахівців. Професійна етика у цьому контексті постає як система моральних норм, принципів і правил, які регулюють діяльність спеціаліста з урахуванням особливостей його професійних обов'язків. Для працівників бібліотечно-інформаційної та архівної сфери вона визначає стандарти достовірності, відповідальності, коректного поведіння з інформацією та поваги до користувача.

В умовах цифровізації особливого значення набуває цифрова етика, що охоплює моральні засади використання цифрових технологій і формує правила поведінки в цифровому середовищі. Її предметом є питання конфіденційності, безпеки даних, відповідального користування електронними сервісами та взаємодії у віртуальному просторі.

Доповнює питання етичних норм професійної діяльності корпоративна етика, що регулює моральні засади внутрішніх і зовнішніх комунікацій організації. Вона визначає стандарти взаємодії між працівниками, клієнтами, партнерами та суспільством, забезпечуючи прозорість, відповідальність і взаємоповагу в інформаційному середовищі.

Формування етичної поведінки в інформаційному та корпоративному середовищах ґрунтується на системі базових принципів, що забезпечують якість комунікації, довіру, відповідальність та відповідність діяльності організації суспільним очікуванням. До ключових етичних цінностей належать достовірність, прозорість, відповідальність, конфіденційність, недискримінація та дотримання авторського права.

Перш за все, принцип достовірності передбачає обов'язок суб'єктів інформаційної діяльності поширювати точні, перевірені та повні відомості. Достовірність інформації є умовою ефективного управління, обґрунтованого прийняття рішень і формування довіри між стейкхолдерами. В умовах цифровізації цей принцип підсилюється необхідністю протидії дезінформації та маніпулятивним практикам.

Відповідальність охоплює усвідомлення наслідків власних дій у сфері створення, обробки, зберігання й поширення інформації. Це стосується як індивідуальної відповідальності працівників, так і відповідальності організації за створення безпечного, передбачуваного та етично регульованого інформаційного середовища. Особливого значення принцип відповідальності набуває у цифрових системах, де будь-які помилки чи порушення можуть мати широкомасштабний вплив.

Конфіденційність у сучасному цифровому середовищі є фундаментальним аспектом інформаційної безпеки. Вона передбачає захист персональних даних, службової інформації та комерційної таємниці від несанкціонованого доступу. Забезпечення конфіденційності є не лише складовою корпоративної етики, а й вимогою чинного законодавства.

Принцип недискримінації передбачає рівне ставлення до всіх учасників інформаційної взаємодії, незалежно від їхніх індивідуальних характеристик. Він охоплює як етичні, так і правові вимоги щодо недопущення упередженості, забезпечення рівного доступу до інформації та уникнення дискримінаційних алгоритмічних рішень.

Окрему цінність етичної діяльності формує дотримання авторського права, що передбачає законне використання матеріалів, повагу до інтелектуальної власності та уникнення плагіату. У цифровому середовищі цей принцип набуває особливої актуальності через простоту копіювання й поширення інформації.

У національному контексті етичні стандарти та правила поведінки в інформаційному середовищі формуються на основі низки нормативно-правових актів. Зокрема, Закон України «Про інформацію» [17] визначає засади відкритості, достовірності та повноти інформації, а також встановлює правові межі її поширення. Закон України

«Про електронні комунікації» [15] регулює функціонування електронних комунікаційних систем, визначає їх безпекові та організаційні вимоги. Закон України «Про захист персональних даних» [16] встановлює чіткі правила обробки, зберігання та захисту персональної інформації. Закон України «Про авторське право і суміжні права» [12] регламентує використання результатів творчої діяльності, що є актуальним у цифровому середовищі. Закони України «Про електронні документи та електронний документообіг» [14] та «Про доступ до публічної інформації» [13] визначають правила цифрової взаємодії, обробки електронної інформації та відкритості даних державних органів.

Важливим елементом формування корпоративної, інформаційної та цифрової культури є дотримання міжнародних етичних стандартів. Зокрема, Декларація МОП про основоположні принципи та права у світі праці (1998) визначає базові трудові стандарти, включно з недискримінацією, рівністю можливостей, свободою об'єднання та етичним ставленням до працівників [3].

Принципи корпоративного управління OECD встановлюють глобальні орієнтири щодо прозорості, доброчесності, відповідальності, розкриття інформації та дотримання прав акціонерів і стейкхолдерів [20]. Вони є еталоном для формування системи етичного управління в організаціях.

Глобальний договір ООН окреслює десять універсальних принципів у сферах прав людини, трудових стандартів, екологічної відповідальності та протидії корупції [22]. У цифровому та корпоративному середовищах ці принципи підсилюють важливість дотримання прозорості, відповідальності, захисту прав працівників і етичного використання інформації.

Сучасний етап розвитку інформаційних комунікацій характеризується стрімкою цифровізацією, автоматизацією процесів та широким використанням систем штучного інтелекту. Ці зміни не лише трансформують традиційні моделі взаємодії, але й висувають нові етичні вимоги до суб'єктів комунікації, організацій та суспільства загалом.

Одним з ключових напрямів є автоматизація управлінських, комунікаційних та виробничих процесів, яка значно підвищує ефективність діяльності організацій. Водночас питання формування електронної культури – системи правил, норм і поведінкових моделей у цифровому середовищі – поки що залишається недостатньо визначеним. В Україні бракує комплексних стандартів, які б регламентували створення, функціонування та підтримку електронної культури в організаціях. У більшості випадків підприємства самостійно формують такі підходи, нерідко на рівні усних домовленостей або внутрішніх традицій, що

ускладнює забезпечення однакових етичних принципів у різних структурах.

Особливого значення набуває використання систем штучного інтелекту (ШІ), які істотно впливають на процеси створення, переробки й поширення інформації. У сучасних умовах ШІ може генерувати тексти, наукові матеріали, аналітичні дані, художні та технічні продукти. Це ставить низку етичних і правових питань, серед яких особливо гостро постає проблема авторства. Досі немає однозначної відповіді, чи повинен штучний інтелект визнаватися повноправним автором результату, чи у відповідному документі слід зазначати алгоритм, розробника або користувача як відповідальну сторону. Відсутність усталених правил ускладнює визначення інтелектуальних прав, відповідальності за зміст та достовірність створеного матеріалу.

Окремим викликом для сучасної інформаційної культури є поширення фейкової інформації та маніпулятивного контенту. Штучний інтелект, згідно з результатами останніх досліджень, інколи схильний продукувати інформацію, яка не має фактичного підтвердження або є повністю вигаданою. Це відоме як феномен «галюцинацій ШІ» [21]. У таких умовах зростає важливість перевірки джерел, фактчекінгу та відповідальності користувачів за коректність використання ШІ у професійній та науковій діяльності.

Не менш значущим аспектом є етика моделювання цифрового контенту, яка охоплює питання допустимості матеріалів, механізмів фільтрації, блокування шкідливого контенту та відповідальності платформ за інформаційні потоки. Відсутність достатньо чітких правових норм в Україні, а також розбіжності між міжнародними підходами створюють ситуацію, у якій етичні принципи модератії часто ґрунтуються на внутрішніх політиках компаній, що не завжди забезпечує об'єктивність і прозорість.

Беззаперечно, цифровізація створює нові можливості для розвитку комунікації, однак водночас формує низку етичних дилем, що потребують нормативного врегулювання та наукового осмислення. Розроблення національних стандартів електронної та цифрової культури, унормування використання штучного інтелекту, а також підвищення рівня інформаційної відповідальності є першочерговим завданням сучасного етапу розвитку інформаційного суспільства.

Однією з ключових сфер формування сучасних етичних стандартів у інформаційних комунікаціях є етика опрацювання персональних даних, яка безпосередньо пов'язана з правами людини, принципами приватності та відповідальності суб'єктів інформаційної діяльності. У

міжнародній практиці еталоном у цій сфері є Загальний регламент про захист даних (GDPR), що визначає норми щодо захисту фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних, а також норми щодо вільного руху таких даних [4]. Відповідно до статті 1 Регламенту, він одночасно забезпечує захист фундаментальних прав людини та гарантує, що рух персональних даних у межах Європейського Союзу не повинен бути необґрунтовано обмежений із міркувань приватності. Такий підхід підкреслює необхідність збалансованого поєднання прав людини та ефективності цифрових процесів.

В українському правовому полі етичні аспекти персональних даних ґрунтуються на положеннях Закону України «Про захист персональних даних» від 01 червня 2010 року № 2297-VI [16]. Закон визначає персональні дані як відомості, що дозволяють ідентифікувати особу, встановлює принципи їх обробки, вимоги до згоди суб'єкта, правила доступу та захисту. Зокрема, Закон закріплює фундаментальні права особи щодо контролю за власними даними, передбачає обов'язок володільців та розпорядників даних забезпечувати безпечні умови їх зберігання, а також встановлює відповідальність за порушення, включно з неправомірним доступом, обробкою чи поширення інформації про людину.

Важливим етичним правовим аспектом є досягнення балансу між відкритістю інформації та правом на конфіденційність. Ні GDPR, ні українське законодавство не містять універсального переліку інформації, яку можна автоматично вважати публічною. Натомість застосовується принцип обмеження цілей та мінімізації даних: обробляти можна лише ті відомості, які є необхідними для конкретної, чіткої визначеної мети. Це означає, що навіть якщо інформація формально опиняється у відкритому доступі, її повторне використання або поширення має здійснюватися з урахуванням прав суб'єкта та потенційних ризиків для нього.

Окремо постає питання згоди на обробку та поширення даних. Відповідно до законодавства України та GDPR згода повинна бути добровільною, інформованою і конкретною. У практиці інформаційних комунікацій поширенням є хибне припущення, що категорія «публічної інформації» автоматично дозволяє будь-яке використання даних. Етичні стандарти ж наголошують на необхідності попереднього інформування, особливо якщо йдеться про фото-, аудіо-, відеоматеріали, професійну інформацію, внутрішні корпоративні дані або матеріали, що можуть впливати на приватне життя особи. Навіть публічність даних не скасовує обов'язку забезпечити їх етичне використання.

Важливим питанням є також відповідальність за витоки персональних даних. Закон

України встановлює, що відповідальність несуть власники та розпорядники баз персональних даних, які повинні забезпечити технічні, організаційні та правові заходи безпеки. У випадку витоку або порушення захисту даних компанії зобов'язані вживати заходів для мінімізації шкоди, розслідувати інцидент та, у випадках, передбачених законом, повідомляти суб'єктів даних і комп'ютерні органи. В міжнародній практиці відповідальність включає не лише штрафи, а й обов'язковість документування порушення, аналізу ризиків та впровадження коригувальних заходів.

У сучасному інформаційному середовищі корпоративна етика стає важливою складовою професійної культури працівників бібліотек, архівів, видавництв та інших закладів, що забезпечують створення, зберігання і поширення інформації. Вона визначає принципи відповідальної поведінки, спрямованої на дотримання прав користувачів, підтримання довіри та забезпечення безпечного інформаційного простору. Поведінкові кодекси таких установ ґрунтуються на вимогах конфіденційності, недискримінаційності, достовірної інформації, поваги до інтелектуальної власності та професійної відповідальності. В умовах цифрових трансформацій ці кодекси набувають особливого значення, оскільки регламентують роботу з даними, цифровими ресурсами та електронними платформами.

Важливим напрямом є також етика взаємодії в онлайн-комунікаціях. Вона включає правила електронної переписки, ділові стандарти участі у відеоконференціях, коректність у цифрових спілнотах та відповідальність за створення і поширення цифрового контенту. Відсутність невербальних сигналів у дистанційній комунікації посилює потребу у чітких регламентах поведінки, що запобігають непорозумінням і конфліктам. Окреме місце посідають питання конфлікту інтересів, прозорості та репутації. Інформаційні установи повинні уникати ситуацій, коли особисті інтереси працівників можуть впливати на їхні професійні рішення або стосунки з користувачами. Прозорість інформаційних процесів, відкритість щодо джерел даних та дотримання етичних норм у взаємодії формують високий рівень довіри до установи та зміцнюють її репутацію в інформаційному просторі.

Наукова новизна дослідження полягає в уточненні змісту понять інформаційної комунікації, цифрової та корпоративної етики в контексті цифрового середовища, а також у комплексному висвітленні етичних викликів, пов'язаних із достовірністю інформації, конфіденційністю, персональною та інституційною відповідальністю, модерацією цифрового контенту й використанням

технологій штучного інтелекту. Обґрунтовано значення електронної культури як складової професійної етики бібліотечних, архівних та інформаційних установ.

Висновки. Сучасні етичні стандарти у сфері інформаційних комунікацій перебувають у стані активного розвитку, зумовленого цифровізацією, розширенням інструментів електронної взаємодії та появою нових технологічних викликів. Етичні норми, засновані на принципах достовірності, прозорості, відповідальності, конфіденційності та недискримінації, формують основу безпечного інформаційного середовища й виступають необхідною умовою ефективної комунікації між усіма учасниками інформаційних процесів.

Захист персональних даних, представлений у GDPR та Законі України «Про захист персональних даних», задає високі стандарти приватності, однак питання балансу між відкритістю інформації та правом на конфіденційність, отриманням згоди,

межами публічності та відповідальністю за ви-токи залишаються актуальними та потребують подальшого нормативного та етичного осмислення.

Корпоративна етика, яка регламентує поведінку працівників у бібліотечно-інформаційних, архівних та видавничих установах, є важливим елементом професійної культури в епоху цифровізації. Вона визначає правила взаємодії в онлайн-середовищі, забезпечує недопущення конфлікту інтересів та сприяє формуванню позитивної репутації установи.

Отже, розвиток етичних стандартів у сфері інформаційних комунікацій має спиратися на поєднання правових норм, професійної відповідальності та сучасних технологічних практик. Без цього неможливо забезпечити якісну, безпечну та гуманістично орієнтовану комунікаційну взаємодію в умовах цифрового суспільства.

Список використаних джерел

1. Васирина А. В., Гарнага В. А. Вигадані реальності штучного інтелекту: причини галюцинації у великих мовних моделях / Вінницький національний технічний університет. Вінниця, 2025. 4 с.
2. Головка О. М. Цифрова культура та інформаційна культура: права людини в епоху цифрових трансформацій. *Інформація і право*. 2019. № 4 (31). С. 37–44.
3. Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці: ухвалена Міжнародною конференцією праці на 86-й сесії в Женеві, 18 червня 1998 р. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_260#Text (дата звернення: 13.10.2025).
4. Загальний регламент про захист даних (GDPR). URL: <https://gdpr-text.com/uk/> (дата звернення: 13.10.2025).
5. Кириченко М. О. Соціальна відповідальність в управлінні: аспекти визначення та формування. *Вісник післядипломної освіти. Педагогічні науки*. 2016. Вип. 1. С. 47–65.
6. Кириченко М. О. Цифрова культура як результат розвитку культури інформаційного суспільства. *Гілея : науковий вісник*. 2017. Вип. 124. С. 179–182.
7. Осипова Є., Пахота Н., Семенчук Т. Цифрова культура в контексті глобалізації: зміна ідентичності та культурних практик в українському суспільстві. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2025. № 50. С. 533–539.
8. Пахота Н., Семенчук Т., Яценко Л. Корпоративна соціальна відповідальність та культура ведення соціальних мереж підприємства. *Актуальні питання гуманітарних наук. Мистецтвознавство*. 2023. Вип. 65. Т. 2. С. 102–107.
9. Пахота Н. В., Шурак Л. Я. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу під час війни в Україні. *Причорноморські економічні студії. Менеджмент*. 2024. Вип. 87. С. 161–165.
10. Палеха Ю. І. Інформаційна культура організації як індикатор стану її інформаційного забезпечення. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. № 2. С. 87–96.
11. Палеха Ю. І. Культура пошуку та опрацювання інформації як складник інформаційної культури організації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. № 3. С. 54–61.
12. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 13.10.2025).
13. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 11.11.2025).
14. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 23.10.2025).
15. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (дата звернення: 12.10.2025).
16. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 21.10.2025).
17. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 21.10.2025).

18. Салата Г. В., Бачинська Н. А. Культура і комунікація: як культура впливає на сприйняття інформації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. № 3. С. 80–87.
19. IFLA Code of Ethics for Librarians and other Information Workers. 5 p.
20. OECD Guidelines for Multinational Enterprise on Responsible Business Conduct. 2023. 79 p.
21. Survey and analysis of hallucinations in large language models: attribution to prompting strategies or model behavior. *Frontiers in Artificial Intelligence*. 2025. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/artificial-intelligence/articles/10.3389/frai.2025.1622292/full> (дата звернення: 21.10.2025).
22. United Nations Global Compact: офіц. вебсайт. URL: <https://unglobalcompact.org/> (дата звернення: 21.10.2025).

References

1. Bachynska, N. A. & Salata, H. V. (2019). Culture and communication: How culture influences information perception. *Library Science. Record Studies. Informology*, 3, 80–87 [in Ukrainian].
2. Declaration of the ILO on Fundamental Principles and Rights at Work. (1998). Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_260#Text [in Ukrainian].
3. European Union (2016). General Data Protection Regulation (GDPR). Retrieved from: <https://gdpr-text.com/uk/> [in English].
4. Holovko, O. M. (2019). Digital culture and information culture: Human rights in the era of digital transformations. *Informatsiia i pravo*, 4 (31), 37–44 [in Ukrainian].
5. IFLA. (n.d.). IFLA Code of Ethics for Librarians and other Information Workers [in English].
6. Kyrychenko, M. O. (2016). Social responsibility in management. *Visnyk pisladyplomnoi osvity: Pedahohichni nauky*, 1, 47–65 [in Ukrainian].
7. Kyrychenko, M. O. (2017). Digital culture as a result of the development of the information society. *Hileia*, 124, 179–182 [in Ukrainian].
8. Law of Ukraine on access to public information from January 13 2011, № 2939-VI. (2011). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> [in Ukrainian].
9. Law of Ukraine on copyright and related rights from December 23 1993, № 3792-XII. (1993). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> [in Ukrainian].
10. Law of Ukraine on electronic documents and electronic flow from May 22 2003. (2003). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> [in Ukrainian].
11. Law of Ukraine on electronic communications from December 16 2020 № 1089-IX. (2020). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> [in Ukrainian].
12. Law of Ukraine on information from October 02 1992 № 2657-XII. (1992). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> [in Ukrainian].
13. Law of Ukraine on personal data protection from June 1 2010 № 2297-VI. (2010). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> [in Ukrainian].
14. OECD Guidelines for Multinational Enterprise on Responsible Business Conduct. (2023). Retrieved from: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/06/oecd-guidelines-for-multinational-enterprises-on-responsible-business-conduct_a0b49990/81f92357-en.pdf [in English].
15. Osyrova, Ye., Pakhota, N., & Semenchuk, T. (2025). Digital culture in the context of globalization. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*, 50, 533–539 [in Ukrainian].
16. Pakhota, N., Semenchuk, T., & Yatsenko, L. (2023). Corporate social responsibility and social media culture of enterprises. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 65 (2), 102–107 [in Ukrainian].
17. Pakhota, N. V., & Shurak, L. Ya. (2024). Corporate social responsibility during wartime in Ukraine. *Prychornomorski ekonomichni studii: Menedzhment*, 87, 161–165 [in Ukrainian].
18. Palekha, Yu. I. (2019). Organisational information culture. *Library Science. Record Studies. Informology*, 2, 87–96 [in Ukrainian].
19. Palekha, Yu. I. (2019). Search and information processing culture. *Library Science. Record Studies. Informology*, 3, 54–61 [in Ukrainian].
20. Survey and analysis of hallucinations in large language models: attribution to prompting strategies or model behaviour. *Frontiers in Artificial Intelligence*. (2025). Retrieved from: <https://www.frontiersin.org/journals/artificial-intelligence/articles/10.3389/frai.2025.1622292/full> [in English].
21. United Nations Global Compact. (n.d.). Retrieved from: <https://unglobalcompact.org/> [in English].
22. Vasylyna, A. V., & Harnaha, V. A. (2025). Imagined realities of AI: Causes of hallucinations in LLMs. *Vinnytsia National Technical University* [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 30.10.2025
Отримано після доопрацювання 01.12.2025
Прийнято до друку 12.12.2025
Опубліковано 29.12.2025